

3. međunarodna konferencija VODE U OSJETLJIVIM I ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA Zagreb, 13.-15. lipnja 2013.

Tina Miholić, dipl. ing. biol.

Hrvatsko društvo za zaštitu voda (HDZV) i Europsko udruženje za vode (EWA) organizirali su u Zagrebu 3. međunarodnu konferenciju pod nazivom „Vode u osjetljivim i zaštićenim područjima“, koja se održala od 13.-15. lipnja 2013. Uz organizatore, kao suorganizatori sudjelovali su:

- Hrvatske vode,
- Hrvatski savez građevinskih inženjera (HSGI),
- Njemačko udruženje za vodoopskrbu, odvodnju i otpad (DWA) i
- German Water Partnership (GWP).

Pokrovitelji ove konferencije bili su:

- Ministarstvo poljoprivrede,
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode,
- Ministarstvo gospodarstva,
- Ministarstvo prometa, pomorstva i infrastrukture,
- Ministarstvo znanosti, prosvjete i sporta,
- Ministarstvo turizma,
- Ministarstvo kulture,
- Agencija za zaštitu okoliša,
- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost,
- Državni zavod za zaštitu prirode,
- Grad Zagreb,
- UNESCO-IHP.

Modul-oblik treninga o otpadnoj vodi.

Predstavnici navedenih institucija oformirili su Organizacijski odbor u sastavu: mr. sc. Bojan Zmaić, predsjednik, prof. dr. sc. Zoran Nakić, dr. sc. Mara Pavelić, dr. ing. Zijah Mahmutspahić, mr. sc. Josip Rubinić, mr. sc. Krešimir Veble, Ružica Drmić, Marija Vizner, Tatjana Jauk, Iva Vidaković, Sonja Jelić, Snježana Curavić i Zdenka Kobašić, članovi.

Također, oformljen je i Znanstveno-stručni odbor, čiji je predsjednik prof. dr. sc. Zoran Nakić, a članovi: prof. dr. sc. Jörg Londgon, Njemačka, prof. dr. sc. Jiri Wanner, Češka Republika, prof. dr. sc. Davor Malus, Hrvatska, prof. dr. Marcelo Enrique Conti, Italija, doc. dr. sc. Fabio Tatano, Italija, dr. sc. Helena Marecos, Portugal, dr. sc. Jean-Philippe Tortertot, Francuska, dr. sc. Danko Holjević, Hrvatska, dr. sc. Mara Pavelić, Hrvatska, dr. sc. Bojana Horvat, Hrvatska, mr. sc. Josip Rubinić, Hrvatska i mr. sc. Bojan Zmaić, Hrvatska.

Ugledni sponzori omogućili su održavanje ove konferencije u ugodnom prostoru dvorana Westin hotela, u užoj jezgri Zagreba. Mr. sc. Bojan Zmaić otvorio je skup te nakon pozdravnog govora ukratko naglasio važnost zaštite ovih područja gdje voda ima prioritarnu, višestruku ulogu, osobito u vremenu u kojem Hrvatska postaje članica EU. Prigodnim pozdravima i kratkim uvodnim riječima pridružili su se i doc. dr. sc. Fabio Tetano iz Italije i Roland Knitschky, dipl. ing. geol. iz Njemačke, koji je tom prilikom u ime Njemačkog udruženja za vodoopskrbu, odvodnju i otpad (DWA) uručio mr. sc. Bojanu Zmaiću poklon- modul razvijen za potrebe stjecanja i proširivanja iskustava u području obrade otpadnih voda.

U okviru službenog otvorenja konferencije predstavljene su dvije javne ustanove važne u području zaštite prirode i okoliša te stoga i u okviru ove konferencije, u osjetljivim i zaštićenim područjima – Državni zavod za zaštitu prirode i Agencija za zaštitu okoliša. Mr.sc. Ana Štrbenac, predstavila je Državni zavod za zaštitu prirode, čija je stručna voditeljica. U kratkom izlaganju navela je obim djelatnosti i ovlasti Zavoda te razne oblike suradnje s EU.

Predstavljanje Državnog zavoda za zaštitu prirode

Predstavljanje Agencije za zaštitu okoliša

Dr.sc. Neven Voća, ravnatelj Agencije za zaštitu okoliša, predstavio je Agenciju kao neovisnu javnu ustanovu ovlaštenu za prikupljanje, objedinjavanje i obradu podataka o okolišu.

Zanimljivo predstavljanje održao je i dr. sc. Siniša Širac, direktor razvitka Hrvatskih voda, koji je istaknuo važnost Hrvatskih voda u integralnom upravljanju vodama, kao i važnost suradnje, kako državnih, tako i međudržavnih institucija koje u svojim djelatnostima na bilo koji način obuhvaćaju navedenu problematiku zaštite voda u osjetljivim i zaštićenim područjima te povezivanje s EU zakonodavstvom.

Službeno otvorenje konferencije završeno je izlaganjem Dražena Kurečića, pomoćnika ministra u Upravi vodnog gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede i njegovim predstavljanjem navedenog Ministarstva kroz djelatnosti koje obavlja, dajući ovom prilikom naglasak na procese implementacije EU legislative. Izrazio je i opredjeljenost Hrvatske za racionalno gospodarenje i očuvanje kvalitete voda, kao i održivo korištenje vodnih resursa te izrazio nadu da će u tome imati pomoć EU fondova.

Na konferenciji su kao izlagači bili prisutni eminentni svjetski stručnjaci koji su iznijeli svoje poglede i saznanja o aktualnim problemima zaštite voda, s posebnim naglaskom na 4 teme:

1. Implementacija zakonskih obaveza vezanih za vode i zaštitu okoliša u osjetljivim područjima
2. Nove koncepcije i tehnička rješenja primjenjiva u osjetljivim i zaštićenim područjima

3. Zaštita resursa podzemnih i površinskih voda i strateških rezervi pitke vode
4. Vode u osjetljivim prekograničnim područjima.

Tema 1 i 4 obrađene su prvog dana konferencije, a teme 2 i 3 drugog dana. Tema 1 razrađuje zahtjevno pitanje pročišćavanja otpadnih voda na viši stupanj, uklanjanjem nutrijenata, dušikovih i fosfatnih spojeva s obzirom na činjenicu da je crnomorski sliv čitav proglašen osjetljivim područjem. S obzirom na problem osiromašenog gospodarstva, to predstavlja veliki izazov u iznalaženju racionalnih i prihvatljivih odluka i rješenja. Pitanje specifične situacije ovih područja, koja su tijekom godine rijeđe naseljena, a postaju atraktivna i posjećena u vrijeme turističke sezone kroz kraći vremenski period, obrađeno je u temi 2. U temi 3 obraća se pozornost na praćenje i analizu stanja vodnih resursa u osjetljivim i zaštićenim područjima temeljem odgovarajućih bioloških, kemijskih, hidroloških i morfoloških pokazatelja stanja, koji bi morali pokazivati uspješnost zaštite raznih ekosustava. Stoga je u cilju povećanja učinkovitosti provedbe pojedinih zahvata i zaštitnih mjera te pravodobnog otkrivanja mogućih promjena potrebno primijeniti suvremene pristupe u planiranju i provedbi praćenja i analize stanja prirodnih vodnih resursa, što je, također, obuhvaćeno temom 3. Pitanje racionalnog i pravednog gospodarenja i upravljanja prekograničnim vodnim resursima obuhvaćeno je u temi 4, budući da se zemlje jugoistočne Europe suočavaju sa sve aktualnijim problemom održivog korištenja prekograničnih vodnih resursa.

Uvodna tematska izlaganja pozvanih predavača održana su po istom principu podjele tema po danima. U prvom danu, prof. dr. sc. Jiří Wanner iz Češke, u okviru teme 1 održao je stručno i veoma zanimljivo izlaganje na temu „Osjetljiva područja u zakonodavstvu Češke Republike i praksa pročišćavanja otpadnih voda“. Njime je predstavio češka iskustva u uspostavi europskog upravljanja vodama koje je uključivalo mnogo zakonskih promjena, uvođenje novih tehnologija, izgradnju velikog broja pročišćivača za vodu te veliko povećanje cijene vode. Češka je proglasila površinske vode osjetljivim područjem na razini cijele države, no zbog izostanka pomoći od strane EU dovedena je do financijskih teškoća u daljnoj zaštiti i upravljanju vodama. Naglasio je i problem privatiziranog vodnog gospodarstva u Češkoj, što je dovelo do nepromicanja i zanemarivanja javnih interesa. U okviru teme 4, dr. sc. Neno Kukurić, voditelj Diktasa, GEF-ova projekta za istraživanje podzemnih voda Dinarskog krša u Međunarodnom centru za podzemne vode (IGRAC), Nizozemska, prezentirao je predavanje pod naslovom „Zaštita i održivo korištenje prekograničnih vodonosnih sistema u Dinarskom kršu“. U njemu je naglasio kako su podzemne vode Dinarskog krša jedan od najvećih svjetskih krških vodonosnih sustava, koje se ipak često ignoriraju, unatoč činjenici o povećanoj ljudskoj potražnji za vodom. Spomenuo je i problem krških vodonosnika te slabog poznavanja njihovih obilježja i potencijala, kao i slabog razumijevanja njihove ranjivosti. Između ova dva tematska uvodna izlaganja, dipl. ing. Vesna

Stručno izlaganje prof. dr. sc. Jörg Londonga

Stručno izlaganje prof. dr. sc. Bjørn Kløvea

Prezentacija postera

Trbojević je kao predstavnik Ministarstva poljoprivrede održala izlaganje iz područja posebne zaštite voda, u kojem je opisala i razjasnila odnos usklađivanja zakonodavstva vodnog gospodarstva i zaštite voda s raznim vidovima EU legislativne. Drugog dana, kao pozvani predavač za temu 2, prof. dr. sc. Jörg Londong održao je zanimljivo izlaganje pod naslovom „Novi koncepti i tehnička rješenja u osjetljivim i zaštićenim područjima“. U njemu je istaknuo glavne probleme osjetljivih i zaštićenih područja povezanih s otpadnim vodama i emisijama nutrijenata i mikropolutanata antropogenog porijekla, kao što su npr. farmaceutici.

Prof. dr. sc. Bjørn Kløve, vezano uz temu 3, iznio je svoje stručno izlaganje pod naslovom „Podzemne vode i ovisni

Izlaganja na temi 3

ekosistemi; pregled stanja, zaštite i metode procjene“. U izlaganju je obrađeno pitanje resursa podzemnih voda koji se suočavaju s povećanim kvantitativnim pritiscima. Oni, nadalje, rezultiraju smanjivanjem razine podzemne vode te daljnjim ugrožavanjem resursa podzemne vode, ali i ekosistema ovisnima o podzemnim vodama. Europski vodonosnici često se susreću s problemom niske razine podzemne vode i visoke količine nitrata prisutnima u njima, što je također predstavljeno izlaganjem.

Na kraju prvog dana održana je i prezentacija postera, u okviru koje je predstavljeno izlaganje 9 domaćih izlagača iz raznih institucija te područja djelovanja.

Tijekom dva dana predstavljeno je više od 40 radova iz Hrvatske i ostalih europskih zemalja usmenim izlaganjem ili prezentacijom preko postera, dostupnih u zborniku radova. Izlaganja prema navedene 4 teme održavana su usporedo u dvije dvorane te je njihovo praćenje bilo prema izboru sudionika. Na konferenciji je sudjelovalo više od 150 sudionika, predstavnika kako hrvatskih, tako i inozemnih upravnih, znanstvenih i gospodarskih institucija.

U okviru konferencije, za sudionike je organiziran posjet Muzeju za umjetnost i obrt, a zadnji dan i stručni izlet u Nacionalni park Plitvička jezera, u okviru kojeg je održan okrugli stol. Sudionici su tada imali priliku raspravljati o turizmu u osjetljivim i zaštićenim područjima, a osim znanstvenog dijela programa organizatori su predvidjeli i stručna te poslovna predstavljanja.

Cilj ove konferencije bio je iznijeti europska iskustva i informacije te predložiti daljnja moguća rješenja za probleme koji se odnose na stroge principe zaštite osjetljivih i zaštićenih područja i prateće legislative i probleme vezane uz potrebe lokalnog stanovništva, turizma i ostalih djelatnosti u ovim područjima.

Zbog pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, od osobite važnosti bilo je čuti iskustva i savjete drugih dugogodišnjih članica u rješavanju ove složene problematike u skladu s legislativom EU.

Na taj način konferencijom su uspješno sažete i obrađene sve teme vezane uz osjetljiva i zaštićena područja, implementaciju te primjenu europskog zakonodavstva u njima, njihovu zaštitu u skladu s istim, kao i primjenu mjera i tehničkih rješenja koja se koriste u njihovoj zaštiti. ■